

Bc. Ivana LOVĚTÍNSKÁ, *Historie špitálu u sv. Jana Křtitele v Jindřichově Hradci v raném novověku*, Diplomová práce (Ústav archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích), České Budějovice 2017, 84 s.

Hodnocení vedoucí diplomové práce

Bc. Ivana Lovětínská se rozhodla ve své diplomové práci nazvané *Historie špitálu u sv. Jana Křtitele v Jindřichově Hradci v raném novověku* rozvinout a hlouběji probádat téma, jemuž se v omezenějším rozsahu věnovala již ve své bakalářské práci úspěšně obhájené v roce 2014 (*Jindřichohradecký špitál u sv. Jana Křtitele v raném novověku*).

Po stručném uvedení do studované problematiky a po zhodnocení naší i zahraniční literatury ke špitálnictví, nemocniční, zdravotní a sociální péči, která se vztahuje k diplomantkou studovanému tématu, se autorka práce zaměřila nejprve na analýzu poměrně rozsáhlého archivní fondu „Ústav chudých u sv. Jana Křtitele“ (více než 40 bm archiválií), který je uložen v jindřichohradecké pobočce SOA Třeboň. Součástí zadání, a tedy jedním z úkolů diplomantky bylo tento fond analyzovat z hlediska jeho skladby, obsahu a výpovědní hodnoty v něm uložených pramenů, a to až do zrušení této instituce v roce 1951. Měla zjistit, jakým tématům a v jakém rozsahu se lze při studiu tohoto fondu věnovat, jaké materiály je vhodné využít, jaké typy informací jednotlivé část fondu a v nich dochované dokumenty poskytují, a pro která období, aby bylo zřejmé, kterou jejich část ve své práci následně využívá. Vedle toho současně zjišťovala, které další prameny (vydané i nevydané) jsou k dispozici, kde jsou uloženy a jak je lze využít. S touto „heuristickou“ částí svého úkolu se vypořádala vcelku zdařile.

Poté se zaměřila již na vlastní vytěžení a zpracování těch pramenů, na jejichž základě mohla analyzovat, popsat a zhodnotit fungování nejen v názvu uvedeného špitálu, ale vůbec sociální a nemocenské péče v Jindřichově Hradci zejména v 16. a částečně i v 17. století. Podrobně popsala jak všechny starší předchůdce studovaného špitálu, tak i samu tuto instituci založenou druhotně na starších základech v roce 1564. Všimla si, zda jednotlivé špitální instituce poskytovaly péči komplexně všem obyvatelům města a panství anebo zda při výběru svých chovanců postupovaly selektivně, případně z jakých důvodů. Za tímto účelem analyzovala dochované prameny zprávy o nich.

Poté se zaměřila na hlavní objekt svého zájmu: špitál sv. Jana Křtitele jehož historii zhruba v letech 1564 až 1640 věnuje další částí své práce. Zajímala se o jeho právní ukotvení (rozbor zakládacích i nadačních listin a smluv mezi vrchností a cechy), o jeho materiální i finanční zabezpečení (rozbor nemovitého majetku a výnosu zádušních vesnic, přehled

finančních a naturálních dávek plynoucích špitálu z různých zdrojů). Vedle toho se zajímala o narůstající majetek nadačního původu, ale také o správu špitálního záduší i vlastního špitálu, o kterou se dělila městská rada s vrchnostenskou kanceláří. Podrobně rozebrala a popsala vnitřní chod špitálu včetně obsahu funkcí jednotlivých správních úředníků, jak jmenovaných radou, tak i odborných, ale samozřejmě i obslužného personálu a čeledí.

Současně diplomantka věnovala pozornost životu špitálníků a každodennímu chodu špitálu včetně pravidelných rituálů (společné modlitby, společné stolování, procházky, vnitřní řád atp.), které museli špitálníci dodržovat. Všimla si jejich hmotného zajištění, ošacení, ubytování, hygienických potřeb a výživy, ale i jejich povinností (např. účast při pohřbech), z nichž některé jim dokonce skýtaly naději na drobné almužny a tedy přílepkování. Stejně tak si všimla i duchovní péče, která jim byla poskytována. Obšírně diplomantka v rámci těchto kapitol pojednala o roli místní pozemkové vrchnosti jako hlavního tahouna a inspirátora sociální i zdravotní péče v Jindřichově Hradci. Ukázala, jak do ní byly více méně na výzvu pána postupně vtahovány, včleňovány a zainteresovány i městské korporace (rada, cechy) a samozřejmě i jednotliví měšťané. V závěrečné pasáži diplomantka zhodnotila získané poznatky o sociální péči a špitálnictví v Jindřichově Hradci a naznačila i možnosti, kam by bylo vhodné namířit další badatelské úsilí.

Pokud bych měla práci něco vytknout, pak je to občas až přílišná stručnost. Některá diplomantčina sdělení by bylo vhodné rozvést, na příklad na základě komparace s informacemi o jiných institucích z téže doby, fungujícími na podobných principech a v lokalitách srovnatelné velikosti a významu. Pak by bylo bývalo možné dojít k závěru, zda zapojení jindřichohradecké vrchnosti do charitativní péče ve městě a v jeho okolí lze považovat za běžný dobový úzus a součást šlechtické „kultury“ péče o vlastní poddané, anebo zda se jednalo o výjimečný fenomén, který v českých zemích nemá mnoho obdob.

Diplomová práce je zpracována pečlivě, obsahuje všechny nezbytné náležitosti, k nimž patří nejen poměrně bohatý poznámkový aparát odkazující na četně využívané prameny, ale také seznam použitých pramenů a literatury. Lze ji proto i přes shora uvedenou výhradu hodnotit jako zdařilou, splňující beze zbytku zadání. Na základě všech shora uvedených skutečností ráda konstatuji, že diplomová práce Bc. Ivany Lovětínské je zajímavě pojatou a cennou materiálovou studií, která plně vyhovuje požadavkům kladeným na tento typ prací. Ráda ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm **v ý b o r n ě**.

Pelhřimov, 21. srpna 2017

Mgr. Lenka Martínková, Ph.D.